

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Gena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni; za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratov po 30 h od enostopne petit - vrste za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 10. marca 1910.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Pristojbine in davki. Delovanje kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano. Ribarski Savez za Dalmacijo. Pravila deželnih zavodov za plemenske prašiče. Pravila deželnih postaj za plemenske prašiče. Pravila deželnih postaj za plemenske merjasce. Mlekarstvo in kmetijsko šolstvo na Danskem. Vestnik Zadružne Zveze. Zadržni pregled. Vprašanja in odgovori. Gospodarske drobtine. Razglas deželnega odbora. Občni zbori. Bilance.

Pristojbine in davki.

Izmed davkov pridejo pri zadrugah v poštev: neposredne pristojbine, pristojbinski namestek, rentni davek in pridobnina.

I. Neposredne pristojbine.

Neposredne pristojbine morajo plačati vse zadruge brez razlike. Storit bi to morale dvakrat na leto in sicer v prvih 14 dnevih meseca januarja in julija. Tistim zadrugam, ki so včlanjene pri Zadružni Zvezi v Ljubljani, pa je c. kr. finančno ministrstvo z odlokom z dne 11. julija 1905, št. 8420, dovolilo, da jih smejo plačevati celoletno in sicer najdalje do konca meseca julija vsakega leta.

Neposredne pristojbine se plačajo:

1.) Od vplačanih deležev, 2.) od vplačanih pristopnin, 3.) od izplačanih deležev, 4.) od izplačanih obresti deležev, 5.) od kakega članom izplačanega dobička (zlasti dividend), 6.) od obresti tekočega računa.

Pristojbina se odmeri po lestvici I.; pristojbina od „obresti tekočih računov“ se pa izmeri z 2% in jo morajo plačati samo tiste kreditne zadruge, ki imajo s svojimi člani vpeljan tekoči račun.

Neposredne pristojbine se plačajo pri pristojnem davčnem uradu na podlagi izkaza, ki ga napravi zadruga sama. Tiskovine za te izkaze je dobiti pri „Zadružni Zvezi“. Izkaz se mora napraviti v 2 izvodih, ki se morata oba predložiti davčnemu uradu, kjer se en izvod obdrži, drugi pa vrne zadrugi s potrdilom o vplačilu neposrednih pristojbin. Ta drugi, vrnjeni izkaz naj zadruga shrani med svojimi uradnimi spisi.

II. Pristojbinski namestek.

O tem predmetu smo poročali obširno že v prvi letošnji številki.

III. Rentni davek.

Rentnina je oni davek, ki ga plačujejo hranilnice in posojilnice od izplačanih in kapitalizovanih obresti hranilnih vlog in znaša 1 1/2% od te svote. Kreditne zadruge bi morale ta davek plačevati v prvih 14 dnevih po preteku vsakega četrtletja, torej štirikrat na leto. Vendar se je pa zadrugam v tem oziru priznala ugodnost, da smejo rentnino plačevati v daljših obdobjih. Rajfajzenskim posojilnicam je dovoljeno, da plačajo rentni davek samo enkrat na leto,

druge kreditne zadruga pa ga smejo plačevati polletno.

Rentni davek se plača pri pristojnem davčnem uradu na podlagi posebnega izkaza. Tiskovino za izkaz (obrazec C/III.) je dobiti pri vsaki davkariji.

Izkaz je napraviti v 2 izvodih, ki naj se sledeče izpolnita: Zgoraj naj se označi tvrdka zadruga na vrsticah, ki sta v ta namen določeni. Potem se spodaj izpolnijo posamezne rubrike. V prvo rubriko se zapiše: obresti hranilnih vlog a) izplačane, b) kapitalizovane. V drugi rubriki se navede obrestna mera za hranilne vloge, n. pr. 4 $\frac{1}{2}$ %. V tretjem razpredelku se zabeleži vsota a) izplačanih, b) kapitalizovanih obrestij hranilnih vlog. V četrti rubriki se navede odstotek pridobnine, t. j. 1 $\frac{1}{2}$ %. V peti rubriki se s številkami zabeleži skupni znesek rentnine. V naslednjem razpredelku se znesek rentnine zapiše z besedami, dalje se navede datum vplačila in se označi pristojni davčni urad. Potem se pritisne stamplja in se podpiše načelstvo, kakor to določajo pravila, navadno načelnik in en odbornik.

Oba izkaza se nato z zneskom rentnega davka vred predložita davčnemu uradu. En izkaz ostane na davkariji. Na drugem izkazu potrdi davkarija prejem rentnine in sicer dvakrat, na izkazu in na kuponu. Ta drugi izkaz se vrne posojilnici, ki kupon odreže in ga shrani med svojimi akti, ostali večji del (izkaz) pa pošlje okrajnemu glavarstvu kot davčni oblasti.

IV. Pridobninski davek.

Katere zadruga morajo plačevati pridobninski davek in katere so ga popolnoma ali pogojno oproščene, dalje kako se napravi napoved in v katerem roku se mora napoved predložiti, o tem smo obširneje govorili v 4. številki „Narodnega Gospodarja“. Tudi smo ondi na kratko omenili, kako se ta davek izračuna. Natančnejši pouk o izmeri

pridobninskega davka je prinesel naš list l. 1907 v št. 3, 4 in 5. Zato dotične razlage ne bomo več ponavljali na tem mestu. Pripomnimo le, da morebitni prizivi zoper izmero pridobnine nimajo odločilne moči. Davek se mora tako plačati kakor je predpisan; če se prizivu ugodi, potem se preveč vplačana vsota povrne, oziroma se všteje pri naslednjih obrokih. Pridobnina se plačuje v štirih enakih obrokih vsakega leta, ki zapadejo dne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra v plačilo.

Delovanje kmetijskega društva v Št. Vidu nad Ljubljano.

Kako vrlo je ta zadruga izvrševala svoj namen, svedoči letno poročilo o njenem lanskem delovanju, katerega priobčujemo v naslednjem z željo, da bi ga za povzdigo kmetijskega gospodarstva vneti prijatelji združnega gibanja pazno premotrili in izvajali potem primerne posledice.

Zadruga obrača posebno pozornost strojnemu delu v kmetijskem obratu, ne zane marja pa tudi drugih pripomočkov, s katerimi se da kmetijsko gospodarstvo zboljšati. Načelstvo zadruga, osobito predsednik g. župan Anton Belec, je vedno vestno izvrševal svojo nalogo v občo zadovoljnost vseh članov. Zato se pa tudi zadružniki živo zanimajo za napredek zadruga.

Najbolj se je to pokazalo na letošnjem občnem zboru, katerega so se člani — vseh šteje zadruga 103 — udeležili skoraj polnoštevilno in poleg tega je prišlo na občni zbor skoro do 200 nečlanov, da slišijo kaj več o koristi te zadružne naprave.

Prometa je imelo društvo minolo leto samo pri uporabi strojev K 3984·06. Dohodki od motorja so znašali K 1019·50, člani pa so vplačali poleg tega še K 414 večinom prostovoljnih prispevkov. Vrednost strojev znaša po 10% odpisu K 4017·45,

skupna vrednost pa K 8528 ter ostane po odbitku deležev in dolgov čistega premoženja K 5886·43. Pred tremi leti, ko društvo še ni imelo motorja, je znašalo čisto premoženje le K 664·43. Ko si je pa društvo omislilo motor, se je čisto premoženje zvišalo za K 5222. To je dokaz, da so se z motorjem dosegli prav lepi uspehi in da se ga kmetovalci prav radi poslužujejo. Da se more motor s pridom porabiti, je potreben priden in vesten strojnik, ki ima vse člane v evidenci, tako da se more delo pravilno razdeliti in da vsak član o pravem času izvršuje svoje delo. Motor tako skoro nikoli ne stoji po nepotrebnem.

Člani so vsi večinoma manjši posestniki in motor s 5—7 konjskih sil more za približno 100 takih gospodarjev opraviti vse delo, ki ga je sploh mogoče opravljati s stroji. Lansko leto se je z motorjem narezalo za 549 glav živine rezanice, to je toliko, ako bi jo par konj 240 dni na vlačilo (gepeljnu) rezalo. Ako cenimo to delo, ki bi ga opravljalo par konj, samo po 10 K na dan, veljala bi konjska gonilna moč K 2400— in povrh tega še konji mnogo trpijo. Vzdrževanje motorja pa je stalo celo leto le K 450·46.

Poleg tega so člani z mnogim uspehom rabili motor ob mlatvi. Žito je omlateno v nekaterih urah, dočim je delo prej bodisi z vlačilom bodisi z mlatiči trajalo po več dni in delavci so ravno ob času mlatve najdražji.

Društvo si je omislilo tudi travniške brane, s katerimi se je prevleklo nad 100 oralov travnikov. Kmetje so uvideli, da se da z umnim obdelovanjem travnikov doseči mnogo višji pridelek in zato obračajo vedno večjo pozornost zboljšanju travnikov. Dalje je društvo svojim članom preskrbelo brano z nožmi, s katero so deteljica in zelo zaraščene njive pred oranjem dobro prevlečejo. Potem se lažje in rahleje orje, prihrani se pa tudi mnogo okopavanja. Ravno tako so

člani zadovoljni z žitnim čistilnikom (trijerjem), ki zbere za setev lepo in zdravo zrnje, na njivi pa prihrani vsled manjše pletve dokaj dela.

V letu 1909 je zadruga kupila za kron 1395 novih strojev.

Letošnje leto bo zadruga zopet napravila znaten korak naprej! Ko bo v bližini dogotovljena tovarna za proizvodnjo elektrike in se bo elektrika napeljala po posameznih vaseh, bo tudi zadruga uvedla pri svojih strojih električno gonilno moč in bo v ta namen kupila nekaj elektromotorjev.

Ribarski Savez za Dalmaciju.

Inicijativom Podbora Zadružne Zveze u Splitu, bio je sazvan sastanak ribarskih zadruga ustrojenih in onih, koje će se ustrojiti u Dalmaciji, u svrhu osnutka Ribarskog Saveza za Dalmaciju. — Odzvalo se 4. ribarskih opetojećih zadruga, 12. zadruga, koje će se ustrojiti, 8. interesovanih općina, 5. interesovanih primorskih sela, te drugi zanimanici i prijatelji našega ribarstva. Bio je takogjer prisutan i g. ribarski nazornik Lorini, te predstavnik mjesnog lučkog poglavarstva g. V. Wurdack, uredništvo dvaju mjesnih listova i članovi pododbora Zadružne Sveze.

Sastanak je otvorio podpresjednik Zadružne Sveze g. Janislav Vraslović, i u kratkim potezim obrazložio svrhu sastanka. Pozdravio je u ime Pomorske Vlade g. Lorini, našto se po izmjenjenom mnenju prešlo na čitanje pravilnika, koji je bio pročitán od svezinog revizora g. F. Ž. Donadini.

Pravila su bila jednoglasno odobrena, te je zatim slijedio izbor uprave Ribarskog Saveza i nazornog odbora.

Sjedište je Saveza u Splitu, a u upravu su izabrana gg.:

1. prof. Ivan Benzon — Split, predsjednik; 2. Ivo Martinis — Komiza, pod-

presjednik; članovi: 3. Dn. Mate Brusić — Novalja, 4. Vice Senjanović — Split, 5. Šime Lakoš — Prvić Luka, 6. Janislav Vrsalović — Selca, Brač, 7. Pero Orepić — Dubrovnik, 8. Ermenigildo Matulić — Opuzen, 9. Tomo Pasković, načelnik — Muo, Boka Kotorska.

U nazorni odbor su izabrani:

1. Niko Marangunić, načelnik — Milna, presjednik; 2. Pavao Roca, Vodice, podpredsjednik; — članovi: 3. Šime Zurić — Betina, 4. Jure Perasović — Stobreč; 5. Petar Grgić — Vranjic.

Govorili su megju pojedinim točkama, kao i megju eventualia još gg. Vrsalović. Lorini, Dn. Brušić, Biliško upravitelj općine Gradac u Primorju, Roca Pavao, Leopold Čaće, Benzon i drugi.

Sastanak i skupštinare pozdravio je općinski presjednik g. Katalinić u ime općine i u ime zapriječenog načelnika. — Sastanak je bio u općinskoj vijećnici, te je trajao od 9 1/2 u jutro do 12 1/2 p. p.

Bio je odviše živ, te se vidilo, da je učesnike osobito mogao zanimati, kao kad se radi o takoj živoj i za nas važnoj grani gospodarstvenoj, odma poslje vinograda, kao što je dobro naveo g. Kapić, općinski presjednik i urednik „Pučkog Lista“.

Učesnici se razigjoše najboljim utiskom o uspjeloj stvari. Sada je na Pomorskoj Vladi, da i nadalje bude pri ruci cijelaj našoj ribarskoj akciji, tim više sada, kad je ustrojen Savez, koji će ruku o ruku biti u prigodi, da poradi okolo našega ribarstva.

Pravila deželnih zavodov za plemenske prašiče.

§ 1.

Deželni zavodi za plemenske prašiče imaju namen v deželi vzgojiti potrebne plemene merjasce in svinje in preskrbljati žnjimi zlasti deželne postaje za plemenske

prašiče in postaje za plemenske merjasce. Vsak tak zavod se imenuje „Deželni zavod za plemenske prašiče“.

§ 2.

Deželni zavod za plemenske prašiče naj deluje redno z 10 plemenskimi svinjami in enim merjascem in sicer tistega plemena, ki ga določi deželni odbor.

§ 3.

Lastništvo deželnega zavoda za plemenske prašiče poveri deželni odbor posestniku, ki je več prašičorejec, ki ima primerno posestvo, zdravstveno dobre in pravilno urejene svinjake, tekališča, kališča in če mogoče prašičje pašnike ali vsaj priliko za prašičjo pašo.

Kdor dobi deželni zavod za plemenske prašiče in nima vseh teh naprav, mora svinjak in vse drugo urediti po navodilih deželnega odbora.

§ 4.

Deželni odbor izroči deželnemu zavodu za plemenske prašiče določeno število plemenskih svinj v starosti od 3—12 mesecev in merjasce iz priznanih dobrih rej.

Svinje se dado za polovično kupno ceno in preidejo v last posestnika zavoda takrat, ko poravna deželnemu odboru nanj pripadajoči del kupnine in eventuelne druge stroške, kar mora storiti najkasneje tekom enega meseca po prejemu živali.

Merjasec ostane last deželnega odbora, ki ga ob letu zameni z drugim, da tako prepreči sorodstvo živali v zavodu.

Deželni odbor nosi tudi železniške prevozne stroške, druge stroške trpi lastnik zavoda.

Kakor hitro lastnik deželnega zavoda za plemenske prašiče podeljene mu živali sprejme, izgubi vsako pravico do ugovora radi njih kakavosti.

§ 5.

Lastnik deželnega zavoda za plemenske prašiče je dolžan s prirejo ali z doku-

pom enakih in enakovrednih plemenih svinj vzdržavati predpisano število plemenih živali.

Za potrebne mrjasce se ima obračati na deželni odbor.

Na prošnjo lastnika takega zavoda je deželni odbor upravičen dati mu v teku časa za polovično ceno novih plemenskih svinj.

§ 6.

Lastnik deželnega zavoda za plemenske prašiče je dolžan ravnati se po predpisih umne prašičoreje, voditi rodovnik, spuščalni zapisnik in druge po deželnem odboru uka zane zapiske.

Dolžan je rabiti merjasca le za svoje plemenske svinje. Sploh ne sme pripustiti v zavod nobenega tujega prašiča.

Dolžan je dalje poročati deželnemu odboru pismeno vselej, kadar svinja stori ali nastopi bolezen splošno v svinjaku. Kadar pa bi se pojavila kužna bolezen, je dolžan obvestiti o tem deželni odbor telegrafično. Razume se samoobsebi, da mora o tem poročati tudi c. kr. okrajnemu glavarstvu, kakor določa zakon.

Za zapiske in poročila potrebne golice daje deželni odbor.

§ 7.

Plemene prašiče je po predpisih deželnega odbora zaznamovati s črkami in številkami in jih redno pustiti varstveno cepiti proti kužnim boleznim.

§ 8.

Prirejane plemene prašičke mora lastnik deželnega zavoda za plemenske prašiče porabiti predvsem za popolnitev svojega zavoda. Deželni odbor pa si pridrži pravico pokupiti vse za pleme sposobne okoli 8—12 tednov stare prašičke pravočasno za svoje namene po ceni, ki jo vsako leto in vsak slučaj določi za *kg* žive vage. Ostali prašički so lastniku deželnega zavoda za plemenske prašiče na poljubno razpolago.

§ 9.

Pri oddaji po deželnem odboru nakupljenih plemenskih prašičkov se je ravnati po navodilih deželnega odbora.

§ 10.

Vse nastale škode nosi lastnik zavoda in le v slučaju nezakrivljene nesreče povrne eventuelno deželni odbor po lastni previdnosti škodo delno iz deželnih sredstev.

§ 11.

Deželni zavod za plemenske prašiče je lastnik dolžan vzdrževati vsaj 6 let. Kdor pa pusti zavod pred to dobo, plača za vsako nedovršeno leto deželnemu odboru 100 K povračila.

§ 12.

Delovanje deželnih zavodov se vrši pod nadzorstvom deželnega odbora, ki izdaja vse predpise, katerim se mora lastnik takega zavoda pokoriti.

§ 13.

Lastnik deželnega zavoda za plemenske prašiče se s podpisom zaveznega pisma zaveže držati se vseh določb teh pravil kakor tudi izpolnjevati vse sicer predpisane dolžnosti.

§ 14.

Ako lastnik deželnega zavoda za plemenske prašiče ne izpolnjuje dolžnosti in predpisov ali se ne ravna po danih mu navodilih in to navzlic opominom, more mu deželni odbor naložiti denarno globo do 50 K in če bi to ne hasnilo, more mu deželni odbor zavod zapreti in od njega zahtevati povračilo vseh stroškov, ki jih je imel z ustanovitvijo zavoda.

Pravila deželnih postaj za plemenske prašiče.

§ 1.

Deželne postaje za plemenske prašiče imajo namen preskrbljati posamne okraje

in občine s plemenimi prašiči, posebno deželne postaje za plemenske merjasce.

Vsaka taka postaja se imenuje: „Deželna postaja za plemenske prašiče.“

§ 2.

Vsaka postaja naj deluje redno z enim merjascem in 2—3 plemenskimi svinjami tistega plemena, ki ga določi deželni odbor.

§ 3.

Lastništvo postaje poveri deželni odbor posestniku, ki je vešč prašičorejec, ki ima dobro urejen, zračen, svetel in snažen svinjak, tekališče in kališče in če mogoče tudi prašičji pašnik ali vsaj priliko za prašičjo pašo.

Živinorejske in mleinarske zadruge in njih člani imajo prednost pred drugimi prašičorejci.

Kdor teh naprav nima, mora jih izvršiti po navodilih deželnega odbora. Za ureditev svinjaka more lastnik postaje dobiti podporo od deželnega odbora.

§ 4.

Deželni odbor izroči vsaki postaji za plemenske prašiče ob nje ustanovitvi določeno število plemenskih svinj od 3—12 mesecev in enega merjasca za polovično nakupno ceno in povrne lastniku obenem železniške transportne stroške.

Živali ostanejo last deželnega odbora, dokler lastnik postaje ne poravnana nanj pripadajočega dela kupnine in eventuelnih stroškov, kar je dolžan storiti najkasneje tekom 14 dni po prejemu živali.

Kakor hitro lastnik postaje podeljene mu živali sprejme, izgubi vsako pravico do ugovora radi njih kakavosti.

§ 5.

Lastnik postaje za plemenske prašiče je dolžan vzdrževati predpisano število plemenskih svinj, za kar mora skrbeti s prirejo ali dokupom enakovrednih plemenih živali.

Na prošnjo lastnika take postaje je deželni odbor upravičen dati mu v teku časa za polovično ceno novih plemenskih svinj.

Merjasca mora lastnik postaje rediti, dokler ostane merjasec za pleme sposoben, najmanj pa dve leti. Vsako tretje leto dobi od deželnega odbora po potrebi novega merjasca.

§ 6.

Lastnik postaje je dolžan ravnati se po predpisih umne prašičoreje, voditi rodovnik, spuščalni zapisnik in druge po deželnem odboru ukazane zapiske.

Merjasca je lastnik postaje za plemenske prašiče dolžan spuščati v prvi vrsti na svoje plemenske svinje sicer pa tudi na tuje, v kolikor mu to dopuščajo predpisi. Vendar pa ni pripuščeno spuščati merjasca redno vsak dan ali celo po večkrat na dan. Povprečno sme merjasec na leto napraviti okoli 40 skokov. Strogo prepovedano je spuščati ga na svinje, ki očitno niso zdrave.

Lastnik postaje je tudi dolžan poročati pismeno deželnemu odboru vselej, kakor kaka svinja stori ali nastopijo bolezní splošno v njegovem svinjaku. Kadar pa bi se pojavila kužna bolezen, dolžan je o tem obvestiti deželni odbor telegrafično. Razume se samoobsebi, da o tem mora poročati tudi c. kr. okrajnemu glavarstvu kakor določa zakon.

Za zapiske in poročila potrebne golice daje deželni odbor.

§ 7.

Plemene prašiče je po predpisih deželnega odbora zaznamovati s črkami in številkami in jih redno pustiti varstveno cepiti proti kužnim boleznim.

§ 8.

Prirejene plemene prašičke mora lastnik postaje porabiti predvsem za popolnitev svoje postaje. Deželni odbor pa si pridrží pravico pokupiti vse za pleme sposobne okoli 8—12 tednov stare prašičke pravo-

časno za svoje namene po ceni, ki jo vsako leto in vsak slučaj določi za *kg* žive vage. Ostali prašički so lastniku postaje na poljubno razpolago.

§ 9.

Pri oddaji po deželnem odboru nakupljenih prašičkov se je ravnati po navodilih deželnega odbora.

§ 10.

Vse ostale škode nosi lastnik postaje sam in le v slučaju nezakriviljene nesreče povrne eventuelno deželni odbor po lastni previdnosti škodo iz deželnih sredstev.

§ 11.

Postaje za plemenske prašiče mora vzdrževati lastnik vsaj 6 let. Kdor pa je opusti pred to dobo, plača deželnemu odboru vsako nedovršeno leto 50 K povračila.

§ 12.

Delovanje deželnih postaj za plemenske prašiče se vrši pod nadzorstvom deželnega odbora, ki izdaja vse predpise, katerim se mora lastnik postaje pokoriti. Deželni odbor je upravičen poslati vsak čas svojega zastopnika, da pregleda delovanje postaje, vsled česar je lastnik postaje dolžan razkazati mu vse naprave, živali, zapiske i. t. d.

§ 13.

Lastnik deželne postaje za plemenske prašiče se s podpisom zaveznega pisma zaveže držati se vseh določb teh pravil kakor tudi izpolnjevati vse sicer predpisane dolžnosti.

§ 14.

Ako lastnik deželne postaje za plemenske prašiče ne izpolnjuje dolžnosti ali se ne ravna po predpisih in navodilih deželnega odbora in to navzlic opominom, more mu deželni odbor naložiti denarno globo do 50 K, in če bi to ne hasnilo, mu more deželni odbor postajo zapreti in mu odvzeti vse podeljene pravice ter zahtevati od njega povračilo vseh stroškov, ki jih je imel z ustanovitvijo postaje.

Pravila

deželnih postaj za plemenske merjasce.

§ 1.

Da se omogoči povzdiga prašičoreje tudi v takih krajih, kjer ni postaj za plemenske prašiče, ustanove se postaje za plemenske merjasce, katere imajo namen vzdrževati plemenske merjasce in se imenujejo „Deželne postaje za plemenske merjasce“.

§ 2.

Taka postaja naj deluje redoma z enim plemenskim merjascem one pasme, ki jo določi deželni odbor.

§ 3.

Lastništvo take postaje poveri deželni odbor večjemu prašičorejcu, ki ima zračen, svetel in snažen svinjak, ograjen prostor za spuščanje merjasca in tekališče. Prednost do takih postaj imajo člani živinorejskih zadrug.

§ 4.

Ob ustanovitvi postaje izroči nje lastniku deželni odbor plemenskega merjasca za polovično nakupno ceno. Deželni odbor nosi tudi železniške prevozne stroške.

Najkasneje v 14 dneh po prejemu merjasca mora povrniti lastnik deželnemu odboru nanj pripadajoči del nakupnine in eventuelne druge stroške. Dokler tega ne stori, ostane merjasec last deželnega odbora.

Kdor žival prevzame, izgubi vsako pravico do govora radi njene kakavosti.

§ 5.

Lastnik postaje mora imeti merjasca za pleme vsaj dve leti, ako pa ostane žival za pleme sposobna, tudi še tretje leto odkar ga je začel rabiti za pleme.

Merjasca mora spuščati proti navadni krajevni odškodnini na tuje svinje, v kolikor to določajo predpisi. Vendar ga ne sme spuščati redno vsak dan ali celo po večkrat na dan. Povprečno sme napraviti merjasec na leto okoli 40 skokov. Strogo prepovedano

pa je spuščati merjasca na svinje, ki očitno niso zdrave.

§ 6.

Lastnik postaje mora voditi natančen spuščalni zapisnik. Kadar bi merjasec postal za pleme nesposoben, kadar bi nevarno obolel ali poginil, kadar bi splošno nastopila bolezen v njegovih svinjakih, mora lastnik postaje to nemudoma naznaniti deželnemu odboru. Kadar pa se pojavi kužna bolezen pri njegovemu merjascu ali pri drugih njegovih prašičih, mora to prijaviti deželnemu odboru telegrafično. Razume se samoobsebi da mora o tem poročati tudi c. kr. okr. glavarstvu, kakor določa zakon. Merjasca je dati vsako leto in pravočasno varstveno cepiti proti kužnim boleznim.

Sploh mora ravnati lastnik postaje z merjascem po načelih umne živinoreje in se strogo držati navodil, ki mu jih da deželni odbor sam ali po svojih odposlancih, katerim je lastnik postaje dolžan razkazati vsak čas svoj svinjak, spuščalni zapisnik in eventuelne druge zaukazane zapiske.

§ 7.

Po preteku dveh oziroma treh let da deželni odbor po lastnem prevdarku lastniku postaje, ki se je točno držal vseh navodil, novega merjasca pod istimi pogoji kakor ob ustanovitvi postaje. Ravno tako odloči deželni odbor, kadar bi merjasec pred navedeno dobo postal za pleme nesposoben ali poginil brez krivde lastnika postaje.

Komur pa bi merjasec postal za pleme nesposoben ali poginil po njegovi krivdi, mora povrniti deželnemu odboru vse stroške, ki jih je imela dežela z nakupom merjasca.

§ 8.

S podpisom zaveznega pisma se lastnik postaje za plemenske merjasce zaveže držati se točno teh pravil in ukazov dež. odbora, ker bi mu isti sicer lahko odvzel vsakršne pravice do take postaje.

Mlekarsko in kmetijsko šolstvo na Danskem.

V. Šole v Dalum in Lyngby.

Ne bodem omenjal podrobneje drugih kmetijskih šol, ker so, kakor rečeno, vse enake. Vse imajo svoje lastno gospodarstvo z 25 do 125 oralov zemlje, ki jim je glavni dobiček in prinaša glavne dohodke. Omenim le še drugo tudi zelo obiskovano kmetijsko in mlekarsko šolo v Dalum pri Odensi na otoku Fyn in šolo v Lyngby pri Kodanju na otoku Seeland.

Šola v Dalum poučuje po istem učnem načrtu kot ona v Landelundu. Zimski tečaj traja šest mesecev, od 4. novembra do 28. aprila; nadaljevalni tečaj od 1. majnika do 31. julija. Obadva tečaja sta kmetijska in sta namenjena kmetskim mladeničem. Prvi je teoretičen, drugi tudi praktičen. Od 1. aprila do 31. julija je tečaj za mlekarje in kontrolne asistente in dva mesečna za kontrolne pristave sta v majniku in oktobru.

Šola je bila ustanovljena leta 1886 od njenega predstojnika in lastnika M. Jaerg. Petersen. Sedaj je po testamentaričnem volilu umrlega ustanovitelja urejena kot ustanova. Poseduje obširna gospodarska poslopja z 78 orali zemlje in mlekarno, kjer se obdela letno nad 1 milijon kg mleka. Obiskalo jo je od njenega obstanka nad 4000 učencev, med temi le kakih 450 mlekarjev. Državna podpora znaša 6000 K d. v. Bogata je nje zbirka učnih sredstev, osobito v kmetijski panogi. Obsežna zemljišča rabijo za kmetijsko in poljedelsko preskuševališče, kjer se praktično na polju preskuša vrednost semen in pridelkov ter umetnih gnojil. V Landelundu nadomešča preskuševališče za umetna gnojila pol ure oddaljeno državno preskuševališče za rastline v Askov, ako se kateri učenec za-to zanima.

Zelo znamenita šola je ona v Lyngby, ki jo je leta 1856 ustanovil Grundtvig kot ljudsko vseučilišče. Leta 1867 je bila raz-

širjena v kmetijsko šolo. Tudi sedaj se družijo pod enim vodstvom ljudsko vseučilišče, gospodinjska in kmetijska šola. Na razpolago ji je tudi obširno državno kmetijsko preskuševališče. Kmetijska tečaja trajata od 1. novembra do 1. majnika in od 1. novembra do 1. avgusta. V ljudskem vseučilišču se poučuje od 1. novembra do 1. aprila in gospodinjski tečaj traja od 1. majnika do 1. avgusta. Posедуje 25 oralov zemlje. Šola stoji v bližini Kodanja in jo vsled danskega kmetijskega muzeja, ki se tudi ondi nahaja, posebno številno obiskujejo tujci.

Danski kmetijski muzej v Lyngby je bil ustanovljen ob priliki kmetijske razstave leta 1888 od danskih društev kmetovalcev in je sedaj pod nadzorstvom kr. kmetijske družbe. Leta 1892 je bilo razstavljenih 788 predmetov, toda je to število v letu 1902 poskočilo na 7600 predmetov. Zraven starih in zgodovinskih, originalnih ali le ponarejenih orodij nekdanjega kmečkega gospodarstva ima muzej tudi najnovejše kmetijske stroje in enaka orodja iz sedanjega narodnega gospodarstva.

Najstarejša kmetijska šola je pa ona Classenske Fideikommisne družbe v Naesgaard pri Stubbekøbing, ki je bila že leta 1800 ustanovljena. Deluje redno od leta 1849. Poseduje 549 oralov zemlje, kjer se učenci tudi praktično vežbajo, in ne uživa nikakih državnih podpor. Tečaji trajajo 17 mesecev, pričenshi s 1. novembrom. Sprejme se vsako leto 15 učencev.

VI. Praktična izobrazba na zgleđnih posestvih.

Kmetijske in mleinarske šole zahtevajo, da ima učenec pri vstopu dovolj praktične izobrazbe. V šolah se izobrazba spopolni le teoretično s predavanji in navajanjem zgleđov, ki so se kdaj v praksi dobro obnesli. Zato jih more učenec s pridom in haskom obiskovati le, ako ima zadostno pod-

lago iz lastne prakse in pozna vsa dela kmečkega gospodarstva.

Vsled posebno priporočljive uredbe so sinovom malih posesnikov, kateri se doma ne morejo izobraziti v vseh panogah kmetijstva ali so bili prisiljeni že od mladih nog služiti pri tujih ljudeh, na razpolago večja gospodarska posestva z zgleđno oskrbo kamor se nastavijo s posredovanjem kmetijske družbe. Mladeniči morajo biti pri vsprejemu najmanj 17 let stari, ter so že prej 1 ali 2 leti opravljali kmetska dela. Kot učenci kmetijske družbe dobijo v prvem letu 150 K, v drugem 200 K in v tretjem 250 K nagrade. Gospodarji, pri katerih jih kmetijska družba nastavi, jim morajo preskrbeti lastno sobo, kurjavo in razsvetljava, dati jim hrano in zvečer prostega časa, da vodijo svoj dnevnik in prebirajo knjige, katere jim podari kr. kmetijska družba. Pomagati morajo pri vsakem gospodarskem delu na polju in v hlevu. Začetkom vsakega leta se premestijo na drugo posestvo. Po dovršenem učnem času jim poseben odbor naredi spričevalo o delavnih zmožnostih, praktični pripravnosti, razumu in zanimanju za kmetijstvo in gospodarsko knjigovodstvo, ljubezni do reda, o ravnanju s konji in živino, dobrovoljnosti in pridnosti, zvestobi v gospodarjev prid, snažnosti in redu v dnevnem zapisniku.

Učenci kmetijske družbe se delijo v:

- a) kmetijske učence na zgleđnih veleposestvih;
- b) kmetijske učence na zgleđnih kmečkih posestvih;
- c) živinorejske učence.

Učna doba za učence, označene pod a) in c), traja 3 leta, za učence navedene pod b) pa 2 leti, pričenshi pri prvih s 1. novembrom, ali s 1. majnikom, pri zadnjih samo s 1. majnikom vsakega leta.

Vestnik Zadružne Zveze.

Nove članice. V članstvo Zadružne Zveze v Ljubljani so bile sprejete:

Dobropolje, živinorejska zadruga.

Stara Novalja, ribarska zadruga.

Cirkovce, strojna zadruga.

Stara Fužina, sirarska zadruga.

Zadružni pouk. Poleg poučnih in knjigovodstvenih tečajev, o katerih smo že poročali, je Zadružna Zveza v Ljubljani priredila letos še sledeče tečaje.

1. Dne 7. januarja se je vršil v Celju bilančni tečaj, na katerem je predaval nadrevizor Pušenjak o delu koncem leta in o sestavi računskega zaključka.

2. Na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu je bil prirejen za učence te šole poučen tečaj o zadružništvu, ki ga je tudi vodil nadrevizor Pušenjak. Tečaj je trajal od 24. do 29. januarja in so se ga udeleževali vsi učenci.

3. Knjigovodstveni tečaj v Kočevju se je vršil za ondotne rajfajzovke v času od 14. do 17. februarja. Tečaj je vodil revizor Kramaršič. Udeležilo se ga je 18 zastopnikov kočevskih rajfajzenskih posojilnic.

Zadružni pregled.

Nova strojna zadruga se je ustanovila v Domžalah. Pristopilo ji je že mnogo posestnikov, ki se zanimajo za napredek kmetijskega gospodarstva. Na ustanovnem shodu je zbranim kmetom pojasnil pomen in delovanje strojnih zadrug g. župan Anton Belec iz Št. Vida nad Ljubljano, ki je pomagal osnovati doslej že tri strojne zadruge, ki vse prav dobro prosperirajo.

Novi zadružni zakon. Glasilo zveze Schulze-Delitschevih zadrug v Avstriji poroča, da so v pravosodnem ministrstvu dogotovili načrt zakona o pridobitnih in gospodarskih zadrugah in da je sedaj predložen v oceno drugim prizadetim ministrstvom. Pričakovati je torej, da bo vladina predloga o novem zakonu predložena poslanski zbornici že v letošnjem pomladanskem zasedanju. Zakon bo popolnoma nov in se samo novela k obstoječemu zakonu ter je bil načrt že l. 1908 predložen posebni enkenti strokovnjakov iz zadružnih krogov, da izreče o njem svoje mnenje. O tem posvetovanju smo svoj čas že poročali. Pravosodno ministrstvo

je takrat obljubilo, da bo svoj načrt izpremenilo v smislu izraženih želja in se je baje to sedaj tudi res zgodilo. Zakon bo obsegal mnogo novih, za zadruge prav važnih določb.

Zadružništvo na Angleškem. L. 1907 je na Angleškem delovalo 1541 zadrug, v katerih je bilo včlanjenih 2,352.814 oseb. Celokupno premoženje zadrug je znašalo 45,131.840 funtov šterlingov (1 funt šterlingov = 24.01 K.). Skupni denarni promet je znašal 119,664.710 funtov šterlingov, čisti dobiček pa 11,935.938. V teh zadrugah je uslužbenih 112.182 oseb. Splošno se dajo razločevati 3 vrste zadrug in sicer proizvajalne zadruge, zadruge za prodajo na veliko in zadruge za prodajo na drobno. Mnoge prodajalne zadruge se bavijo tudi z izdelovanjem različnega blaga. Skupni promet je znašal pri posameznih vrstah: pri proizvajalnih zadrugah 19,396.787, pri zadrugah za prodajo na veliko 32,390.028, pri zadrugah za prodajo na drobno pa 69,877.895 funtov šterlingov. Z izdelovanjem blaga se je bavilo 1046 zadrug in sicer 2 veliki, 917 malih, 121 proizvajalnih zadrug in 6 zadružnih mlinov. Vsega skupaj je bilo v teh obratih nastavljenih 47.537 oseb. Raznega blaga se je izdalo za 10,396.787 funtov šterlingov, za plače se je izdalo 2,622.509 funtov šterlingov. V 160 zadrugah so bili uslužbenci (skupaj 13.890) deležni čistega dobička od katerega so dobili 35.737 funtov šterlingov, tako da je vsak nameščenec dobil povprečno 2 funta šterl. 11 šilingov (= 61.22 K.) Zadrug za prodajo na drobno je bilo vsega skupaj 1412, ki so imele 2,316.000 članov; dosegle od prodanega blaga v vrednosti 67,877.895 funtov šterlingov čistega dobička 10,884.094 funtov šterlingov.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1. (Mlekarska zadruga v S.) Pri naši zadrugi je načelnik odstopil, toda je še ostal v odboru, na njegovo mesto pa je bil na občnem zboru izvoljen eden dosedanji odbornik, tako da so še vedno iste osebe ostale v načelstvu. Ali moramo to naznaniti deželni sodnji?

Odgovor 1. Po Vaših pravilih ima načelnik določene posebne funkcije, katerih ne more izvrševati noben drug odbornik. Zato morate izprembo glede načelnikovega mesta naznaniti registracijski sodnji. Ker pa je bil novi na-

čelnik že dosedaj v odboru in se njegov podpis nahaja že egalizovan med akti v združnem registru, vsled tega ni potreba njegovega podpisa dati znova legalizovati.

Vprašanje 2. (Živinorejska zadruga v S.) Prijavi novih članov načelstva in načelnika smo priložili prepis zapisnika o občnem zboru in sta na prepisu sedanji načelnik in en odbornik potrdila, da se vjema z izvirnikom. Trgovska sodnija pa nam je vlogo zavrnila, češ da prepis ni veljavno potrjen, ker ga je podpisal novi načelnik. Nam se to postopanje zdi nepravilno, ker določajo naša pravila, da podpisujeta vse listnine načelnik in en odbornik.

Odgovor 2. Z Vašim mnenjem se ne moremo strinjati. Načelnik kakor sploh vsak odbornik more pravoveljavno za zadrugo podpisovati še le potem, ko je vpisan v združni register. V tem oziru ne zadostuje že izvolitev sama. V tistem času, ko je načelnik potrdil soglasje prepisa zapisnika o občnem zboru z izvirnikom, še ni bil vpisan v združnem registru ne kot načelnik ne kot odbornik. Zato tudi še ni bil upravičen za zadrugo podpisovati. Prepis bi bil moral temveč potrditi prejšnji načelnik poleg enega odbornika, ki je bil že prej vpisan v združnem registru.

Vprašanje 3. (Hranilnica in posojilnica v R.) Če se prosi za predznambo (prenotacijo), ali mora biti podpis dolžnikov na zadolžnici legalizovan?

Odgovor 3. Ni potreba. Zadostuje, če ste na zadolžnici dve priči s svojim podpisom potrdili, da je dolžnik res osebno podpisal zadolžnico.

Vprašanje 4. (Hranilnica in posojilnica v K.) Ali se vpiše vinkulacija samo v knjigo hranilnih vlog ali tudi v hranilno knjižico?

Odgovor 4. Vinkulacija se vpiše samo v knjigo hranilnih vlog, v hranilno knjižico se pa zabeleži le opomba: „Vinkulirano“. Tako ravnajte, bodisi da se vinkulacija glasi na kako geslo bodisi na ime vlagatelja ali njegovega pooblaščenca.

Vprašanje 5. (Hranilnica in posojilnica v K.) Koliko časa moramo hraniti izplačane hranilne knjižice?

Odgovor 5. Tako dolgo kakor sploh vse trgovske spise, namreč 10 let. Ta doba se začne šteti s tistim dnem, ko se je napravila zadnja vknjižba v knjižico.

Gospodarske drobtine.

Lanska žitna letina v Avstriji. V naši državi se je lansko leto po uradnih podatkih pridelala sledeča množina žita:

Pšenice	na	1,190.651 ha	15,912.276 q
Rži	„	2,077.961 „	29,067.427 „
Ječmena	„	1,141.415 „	17,342.647 „
Ovsa	„	1,851.224 „	24,957.021 „
Koruze	„	334.668 „	4,071.237 „

V posameznih jugoslovanskih deželah se je pridelalo:

a) pšenice:			
na Kranjskem	na	25.363 ha	242.336 q (9.6*)
„ Štajerskem	„	64.903 „	740.060 „ (11.4)
„ Koroškem	„	14.091 „	181.651 „ (12.9)
„ Primorskem	„	18.058 „	122.598 „ (7.2)
v Dalmaciji	„	25.588 „	287.520 „ (11.2)

b) rži:			
na Kranjskem	na	13.633 ha	103.276 q (7.6*)
„ Štajerskem	„	72.754 „	755.911 „ (10.4)
„ Koroškem	„	35.413 „	466.090 „ (13.2)
„ Primorskem	„	2.468 „	14.270 „ (7.2)
v Dalmaciji	„	9.776 „	83.088 „ (8.5)

c) ječmena:			
na Kranjskem	na	10.930 ha	80.904 q (7.4*)
„ Štajerskem	„	19.665 „	179.756 „ (9.1)
„ Koroškem	„	8.048 „	105.911 „ (13.2)
„ Primorskem	„	7.391 „	30.119 „ (5.8)
v Dalmaciji	„	21.604 „	200.127 „ (9.5)

d) ovsa:			
na Kranjskem	na	13.514 ha	137.345 q (10.2*)
„ Štajerskem	„	62.502 „	596.170 „ (9.5)
„ Koroškem	„	26.558 „	275.551 „ (10.4)
„ Primorskem	„	4.528 „	30.183 „ (5.7)
v Dalmaciji	„	5.942 „	31.989 „ (5.4)

e) koruze:			
na Kranjskem	na	13.530 ha	199.819 q (14.8*)
„ Štajerskem	„	39.008 „	581.709 „ (14.9)
„ Koroškem	„	6.519 „	94.515 „ (14.5)
„ Primorskem	„	35.115 „	360.420 „ (9.1)
v Dalmaciji	„	40.136 „	611.831 „ (15.2)

All je prav, če konj po zimi mnogo počiva? Marsikateri konjerejec misli, da ker človek po zimi počiva in malo dela, bi moral počivati tudi njegov konj. Tako mišljenje pa je napačno, kajti če traja zima dolgo in je hlev, v katerem biva konj, pregorak, zgubi konj na moči in si pokvari lahko zdravje. Konj, ki je vajezen, se ne sme po zimi v hlevu odebeleti; odebeli pa se prav gotovo, ako stoji po zimi v hlevu

*) q na površini 1 ha

brez dela in žre iz polnih jasli. Ako se konj preveč odebeli, začne težko sopsti, kri se mu po žilah neredno pretaka in mišice in kite polenijo. Koža ne deluje več tako redno kakor če konj dela, bodisi da se ga tudi čisti s česalom in ščetjo. Tak konj se pomehkuži in lotijo se ga rade različne bolezni, prav kakor človeka, ki sedi po zimi preveč v zakurjeni sobi. Ko se takega konja spomladi vpreže, je spočetka tako živ in hiter, da se mora držati vajeti vedno napete, ker drugače se preveč presili. To traja pa le malo časa, konj ni več tak, kakor je bil na početku, ko se ga je vpreglo in marsikateri misli, da se je konj polenil, ne pomisli pa, da je moči zgubil zato, ker je tičal predolgo brez dela v hlevu. Ako bi se takega konja malo po malem nekako sililo ali vpregalo vsak dan v nekoliko težje obložen voz, potem bi se konj, ki je po zimi dolgo počival, zopet priučil in vlekel bi tako, kakor je vlekel pred zimo. Marsikateri konjerejec ne vprega konj včasih zato, ker nima dela za nje. Če res ni dela za žival, vpreži ga sempatja po zimi vsaj v prazen voz, če ne za drugo, da se vsaj nekoliko izprehodi na čistem zraku. Če je napačno puščati konja brez dela celo zimo v hlevu, je pa naravnost neumno, ako kratiš konju hrano, češ, saj itak nič ne dela. V tem slučaju opeša konj, še bolj kakor če preveč počiva. Kajti dober vprežen konj mora dobivati ono množino klaje na kakoršno je navajen, dasiravno jo slabše izkoristi. Normalno in pravilno je sicer, če dobiva konj vsak dan toliko krme, ki je v razmerju z delom, ki ga opravlja, in ki konja po dovršenem delu poživji; potem bosta zadovoljna oba, konj in konjerejec.

Klajno apno pospešuje rast in utrjuje kosti, posebno pa pri mladi živini. Klajno apno se daje živalim na mleku, ali pa se je pomeša med suho klajo. Poklada naj se vsak dan in sicer naj se daje žrebetom in teletu po 8—15 g, konju in govedu 30—50 g, jagnetu in prešičkom 5—10 g, ovci in prešiču 12—20 g, in kuretini po $\frac{1}{2}$ — 2 g.

Židje in zemljiška posest v Galiciji. — Leta 1868. se je dovolilo Židom nakupovati zemljišča v Galiciji. Danes imajo Židje v Galiciji nad 35 odstotkov zemljišča, a isto toliko jemljejo v zakup. Od 2000 velikih posestev v Galiciji jih je 1100 v židovskih rokah, a po mestih in vaseh so že zaposedli 50 odstotkov od vseh parcel in realij. — Še groznejše upijejo

številke, ki se nanašajo na posestvo malih posestnikov. Tekom samih treh let, od 1894 do 1897 so židje-oderuhi prodali 2856 gospodarstev po vaseh. V tem razdobju je zahteval prodajo v 310 slučajih davčni urad, v 137 slučajih — deželna banka — a 6547 slučajih židovske banke. Zares, grozne številke!

Razglas.

Na gospodinjski šoli na Vrhniki priredi deželni odbor

drugi gospodinjski tečaj,

ki ima namen vzgajati kmečka dekleta v gospodinjstvu, šivanju, likanju, vrtnarstvu, reji male živine i. t. d. Pouk na tečaju je brezplačen, le za hrano je plačevati po 50 v. na dan.

Tečaj se prične dne 1. aprila t. l. in bo trajal do 15. marca 1911.

Vsprejelo se bo vanj do 40 kmečkih deklet, v prvi vrsti one iz vrhniškega okraja. Pismene ali tudi ustne prošnje je vložiti do 20. marca t. l. pri vodstvu gospodinjske šole na Vrhniki, kjer se izvedo tudi nadaljne podrobnosti.

Deželni odbor kranjski
v Ljubljani, dne 7. marca 1910.

Vabilo k obnem zboru

Hranilnice in posojilnice v Šentjanžu,

reg. zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 20. sušca 1910 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.

3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1909.

4. Poročilo o izvršeni reviziji.

5. Volitev načelstva.

6. Volitev nadzorstva.

7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Predosljih,

reg. zadr. z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 20. marca 1910 ob 3. uri v mlekarskem poslopu v Predosljih.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojništva.

2. Poročilo nadzornišva.

3. Poročilo o izvršeni reviziji.

4. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.

5. Prememba pravil §§ 5., 51., 52.

6. Volitev enega člana predstojništva.

7. Volitev treh članov nadzorstva.

8. Določitev vpisnine.

9. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Črnem vrhu nad Idrijo,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 10. aprila 1910 ob 11. uri dopoldne v posojilnični hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
5. Volitev načelnika.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijskega društva v Črnem vrhu nad Idrijo,

registrirane zadruge z omejeno zavezo, ki se bo vršil dne 3. aprila 1910 ob 11. uri dopoldne v posojilnični hiši.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1909.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Vabilo na XI. redni občni zbor
Kmetijskega društva v Srednji vasi v Bohinju,

registrirane zadruge z omejeno zavezo, ki se vrši dne 3. aprila 1910 ob 4. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1909.
5. Izprememba pravil § 36.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob tem času ne bil sklepčen, se vrši v treh tednih drugi občni zbor z istim sporedom, ki bo brezpogojno sklepal.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice Šmartno pod Šmarno goro,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 20. marca 1910 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Vabilo na III. redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Št. Petru nižje Maribora,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 20. sušca 1910 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
4. Volitev načelstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepčen ne glede na število navzočih zadrudnikov.

Vabilo na redni občni zbor za XV. upravno leto 1909
Hranilnice in posojilnice v Srednji vasi v Bohinju,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 3. aprila 1910 ob pol 4. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1909.
5. Izprememba pravil § 33.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor o tem času ne bil sklepčen, se vrši v treh tednih drugi občni zbor z istim sporedom, ki bo brezpogojno sklepal.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice za blejski kot na Bledu,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 19. marca 1910 ob pol 5. uri popoldne v stari šoli.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Boh. Bistrici,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 20. marca 1910 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1909.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Poljčanah,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 20. marca 1910 ob 4. uri popoldan v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1909.
4. Volitev enega uda v nadzorstvo.
5. Slučajnosti.

Vabilo na IX. redni občni zbor

Prve kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano,

registrovane zadruge z omejeno zavezo, ki se bode vršil dne 20. sušca 1910 ob 4. uri popoldne v združni pisarni.

Dnevni red:

1. Čitanje revizijskega zapisnika.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev dveh članov nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Raiffeisenove posojilnice v Št. Ilju pri Velenju,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v nedeljo dne 20. marca 1910 ob 3. uri popoldne v posojilniški sobi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
 2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1909.
 3. Volitev dveh udov nadzorstva.
 4. Slučajnosti.
- Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Koprivnici,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v nedeljo dne 20. marca 1910 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka 1909.
3. Nadomestna volitev enega člana nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Svečini,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vršil dne 20. marca 1910 ob 4. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Poročilo o izvršeni reviziji.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1909.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Trbovljah,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 20. marca 1910. ob 8. uri dopoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepa ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Gospodarske zadruge na Češnjici,

reg. zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 29. marca 1910 ob 3. uri popoldne v
zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Kmečke hranilnice in posojilnice v Framu,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 20. marca ob 12. uri popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
3. Prememba pravil.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Sodarske zadruge na Češnjici,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 29. marca 1910 ob 10. uri dopoldne v zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na izvanredni občni zbor
Kmečke hranilnice in posojilnice za občino Postojna,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 20. marca 1910 ob pol 4. uri popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Sprememba pravil glede razširjenosti števila odbornikov.
2. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor istotam, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice v Št. Jerneju na Dolenjskem,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 20. marca 1910 ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Tunicah,

reg. zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 20. marca 1910 ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1909.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Šmarju pri Jelšah,

registr. zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši v nedeljo dne 10. aprila 1910 ob 3. uri popoldan v kaplaniji.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1909.
3. Sprememba pravil.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.

K obilni vdeležbi vabi

načelstvo.

Vabilo na III. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Ponikvi,

reg. zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil v pondeljek, dne 4. aprila 1910 ob pol 3. uri popoldne v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1909.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Slučajnosti.

načelstvo.

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v **Sodražici**,
reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnem 31. decembra 1909.

Aktiva.		K
Posojila		185 985—
Inventar premični		66 40
Zaostale obresti posojil		152-76
Vrednost tiskovin		136-80
Delež pri Zadr. zvezi		400—
Gotovina 31. decem. 1909		4 947 06
Skupaj		191 688 02
Pasiva.		K
Deleži		256—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi		186 845-67
Tekoči račun z zvezo		2 952—
Predplačane obresti posojil		415 02
Rezervni zaklad z obresti		88 98
Čisti dobiček		1 130 35
Skupaj		191 688 02
Denarni promet	K	465 227 58
Stanje članov začetkom l. 1909		51
Prirastlo		78
Odpadlo		1
Stanje koncem l. 1909		128

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
pri **Sv. Jakobu ob Savi**,
reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnem 31. decembra 1909.

Aktiva.		K
Posojila		98 154—
Tekoči račun z zvezo		44 376-50
Inventar premični		112-26
Inventar nepremični		403-28
Zaostale obresti posojil		1 310-85
Delež pri „Zadružni zvezi“		1 000—
Delež pri Ljudski posejil.		4—
Tekoči račun s člani		9 859-08
Prehodni zneski		2 642 71
Gotovina 31. decembra 1909		2 146 04
Skupaj		160 008-72
Pasiva.		K
Deleži		396—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi		155 898-48
Predplačane obresti posojil		43-73
Rezervni zaklad z obresti		2 769 31
Čisti dobiček		901 20
Skupaj		160 008 72
Denarni promet	K	262 332-16
Stanje članov začetkom l. 1909		187
Prirastlo		11
Odpadlo		0
Stanje koncem l. 1909		198

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v **Poljanah nad Škofjelo**,
reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnem 31. decembra 1909.

Aktiva.		K
Posojila		473 892-26
Tekoči račun z zvezo		563 394—
Inventar premični		681-82
Inventar nepremični		20 480-34
Zaostale obresti posojil		12 138-79
Vrednost kolekov		30—
Delež pri „Zadružni zvezi“		1 000—
Delež pri Ljudski posojil.		4—
Tekoči račun s člani		11 979 42
Zamudne obresti		1 042 69
Nalož. denar pri poštni hr.		1 104 10
Gotovina 31. decem. 1909		5 485-47
Skupaj		1,091 232 89
Pasiva.		K
Deleži		892—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi		1,075 289-61
Predplačane obresti posojil		235 30
Rezervni zaklad z obresti		11 987 13
Čisti dobiček		2 828 85
Skupaj		1,091 232 89
Denarni promet	K	931 010-15
Stanje članov začetkom l. 1909		437
Prirastlo		11
Odpadlo		2
Stanje koncem l. 1909		446

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v **Seleh**,
reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnem 31. decembra 1909.

Aktiva.		K
Posojila		241 315-70
Tekoči račun z zvezo		226 700—
Inventar premični		275—
Inventar nepremični		31 050—
Zaostale obresti posojil		4 340-54
Delež pri „Zadružni zvezi“		1 000—
Naložen denar pri drugih denarnih zavodih		13 714 03
Gotovina 31. decem. 1909		3 581-45
Skupaj		521 976-72
Pasiva.		K
Deleži		714—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi		508 263-60
Predplačane obresti posojil		1 091—
Rezervni zaklad z obresti		11 662-59
Čisti dobiček		145 53
Skupaj		521 976-72
Denarni promet	K	467 462-31
Stanje članov začetkom l. 1909		346
Prirastlo		15
Odpadlo		4
Stanje koncem l. 1909		357

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v **Loškempotoku na Taboru**,
reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnem 31. decembra 1909.

Aktiva.		K
Posojila		260 710-31
Inventar premični		220 92
Zaostale obresti posojil		2 409-37
Delež pri „Zadružni zvezi“		1 000—
Prehodni zneski		328-40
Rezerva nal. na vlogi 345		5 015-11
Gotovina 31. decem. 1909		2 645 61
Skupaj		272 329-72
Pasiva.		K
Deleži		416—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi		263 058 22
Tekoči račun z zvezo		1 984—
Predplačane obresti posojil		286 46
Rezervni zaklad z obresti		5 015-11
Čisti dobiček		1 569-93
Skupaj		272 329 72
Denarni promet	K	491 640-11
Stanje članov začetkom l. 1909		160
Prirastlo		50
Odpadlo		2
Stanje koncem l. 1909		208

Bilanca
Ljudske
hranilnice in posojilnice
na **Viču**,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1909.

Aktiva.		K
Posojila		56 958—
Inventar premični		257 30
Zaostale obresti posojil		2 32
Vrednost tiskovin		22—
Vrednost ustan stroškov		150 25
Delež pri „Zadružni zvezi“		400—
Gotovina 31. decembra 1909		54-23
Skupaj		57 844-10
Pasiva.		K
Deleži		88—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi		40 615-90
Tekoči račun z zvezo		15 682—
Predplačane obresti posojil		1 095-21
Rezervni zaklad		94-09
Čisti dobiček		268 90
Skupaj		57 844-10
Denarni promet	K	157 544-49
Stanje članov začetkom l. 1909		30
Prirastlo		14
Odpadlo		—
Stanje koncem l. 1909		44